

Handläggare
Hansson Johanna
Sjöblom Gunilla
Sörås Staflin Pia

Datum
2017-03-07

Diarienummer
KTN-2017-0057

Kulturnämnden

Behov av kultur- och fritidsverksamhet i Rosendal

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta planera för biblioteksverksamhet i Rosendal, samt

att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta planera för fritidsverksamhet i Rosendal, samt

att uppmana förvaltningen att återkomma till nämnden för förnyat beslut.

Sammanfattning

Rosendalsområdet planeras för en befolkning på 10 000-15 000 invånare. Detta befolkningsunderlag motiverar etablering av biblioteks- och fritidsverksamhet i området, särskilt med hänsyn tagen till ambitionen att skapa en attraktiv och socialt och kulturellt hållbar stadsdel. Kulturförvaltningen önskar få nämndens uppdrag att gå vidare med att planera för biblioteksverksamhet respektive fritidsverksamhet i området, där multifunktionshallen är ett alternativ. Parallellt pågår planering kring behov av lokaler för andra verksamheter under kulturnämndens ansvarsområde.

Ärendet

Bakgrund

I och med Södra stadens utveckling kommer behoven av kultur- och fritidsverksamhet att kraftigt öka i hela området. Södra staden omfattar hela eller delar av stadsdelarna Polacksbacken, Rosendal, Ulleråker, Ultuna, Gottsunda, Valsätra och Sunnersta. På sikt beräknas Södra staden ge plats för 60 000 nya invånare och 10 000 nya arbetstillfällen.

I kommunens översiktsplan pekas Gottsunda/Ulltuna ut som en blivande stadsnod och Ulleråker och Rosendal som stadsdelsnoder.

Gottsunda/Valsätra har cirka 15 000 invånare idag men i och med den utbyggnad som planeras med 3 000 – 5 000 nya bostäder beräknas befolkningen öka med 7 500 – 12 500 personer alltså sammanlagt cirka 22 500-27 500 invånare. Ulleråker beräknas ha omkring 20 000 invånare år 2030.

Rosendal planeras bli ett område med en blandning av bostäder, handel, service, universitetsanknuten verksamhet med campuskaraktär och med en närhet till värdefulla park- och naturområden med höga rekreativvärden. Området förväntas inrymma cirka 5 000 bostäder, 10 000-15 000 invånare och cirka 100 000 kvadratmeter mark för universitetsanknuten verksamhet. . Befolkningen i Rosendal förväntas bestå av övervägande delen unga människor, varav många studenter samt barnfamiljer.

Enligt planerna ska Gottsunda centrum alltså vara den största noden i området med högst utbud av offentlig och kommersiell service så det är viktigt att fortsätta att utveckla och anpassa de verksamheter där som ligger under kulturnämndens ansvarsområde efter befolkningsökning och ökad efterfrågan. Ulleråker och Rosendal kommer dock att ha så stor befolkning att det motiverar ett gott utbud av kultur- och fritidsverksamhet även där. Inte minst för att skapa attraktiva och socialt och kulturellt hållbara stadsdelar

Biblioteksverksamhet

Att etablera ett bibliotek i Rosendal skulle innebära att det då kommer att ligga geografiskt och kommunikationsmässigt nära biblioteket i Gottsunda och ett eventuellt framtida bibliotek i det större området Ulleråker. Kulturförvaltningens bedömning är dock att antalet boende i Rosendal blir så stort att det motiverar etablering av ett bibliotek eftersom det också blir en viktig och tillgänglig mötesplats i stadsdelen.

Enligt förslag till biblioteksplan för Uppsala kommun gäller följande kriterier för framtida biblioteksetablering:

- Ett läge som innebär att biblioteket finns där människor naturligt rör sig och där olika generationer och grupper av människor möts.
- Lokaler som är flexibla och som möjliggör att biblioteket kan utvecklas och förändras i takt med att lokala behov skiftar.
- Generösa öppettider utifrån användarnas behov
- Samverkan och samlokalisering med andra verksamheter där det är möjligt
- Lokalerna ska utformas så att det alltid finns möjlighet att införa meröppet

Samtliga kriterier är relevanta för en etablering i Rosendal.

Ett bibliotek i Rosendal skulle förhålla sig till det betydligt större biblioteket i Gottsunda och sannolikt även till ett större bibliotek i Ulleråker. Biblioteket kan därför med fördel vara mindre till ytan och nischat. Kulturförvaltningen föreslår en inriktning mot barn i förskoleåldern samt en inriktning som möjliggör för människor i olika åldrar att studera,

arbeta och mötas i lokalerna. Den första inriktningen kräver bemanning och en verksamhet som i första hand är koncentrerad till dagtid. Den andra inriktningen kräver bemanning i form av vägledning kopplat till medier och teknik samt handledning av olika slag. Därutöver lämpar den sig mycket väl för meröppet. Eftersom gränsen mellan arbete, studier och fritid blir mer och mer flytande, fram för allt genom att beroendet av en fast, fysisk arbetsplats minskar, skulle det kunna vara relevant att samarbeta med någon organisation eller något företag som arbetar med att erbjuda tillfälliga arbetsplatser och olika former av arbetsgemenskap och samarbeten.

Lokalbehov

När det gäller mötes- och arbetsplatser ska graden av självservice vara mycket hög. Tillgången till teknik, flexibla miljöer och bra arbetsplatser är centralt. För barnen bör fokus ligga på aktiviteter kopplade till språk, lek och rörelse.

Närheten till ett bra café är viktig för båda målgrupperna. Vid sidan av rum och aktiviteter som möjliggör långa besök, ska biblioteken ha en enkel och intuitiv logistik och teknik som möjliggör snabba ärenden och som kopplar ihop det lokala biblioteket med övriga bibliotek.

Funktioner som hörsal, personalutrymme och liknande kan med fördel delas med annan verksamhet. Utbildningsförvaltningen har meddelat att de inte är intresserade av en samlokalisering av skolbibliotek med folkbibliotek i Rosendal.

Lokalerna ska kännetecknas av en hög grad av flexibilitet, för att möjliggöra en förändring av bibliotekets inriktning i takt med att behov och befolkning i området förändras.

Lokalen bör vara i ett plan och ska enkelt nås från entré/entréplan. Det är viktigt dels utifrån tillgänglighetsaspekter och utifrån kravet att finnas där människor rör sig, dels utifrån kravet på meröppet.

Fritidsverksamhet

Stadsdelens planerade storlek och att en skola för barn från förskoleklass upp till årskurs 9 kommer att byggas i området innebär enligt förvaltningens bedömning att behovet av framförallt fritidsklubb för barn i årskurs 4-6 men även andra lokaler för kultur- och fritidsverksamhet för barn och unga kommer att behövas. I närliggande befintliga områden finns många barn i i aktuell ålder och det saknas fritidsklubb i Malma backe, Valsätra och Bäcklösa. Fritidsklubben i Norby är fullbelagd och har behov av större lokaler.

Fritidsklubbsverksamheten genomförs med stöd av skollagen för att erbjuda barn en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen. Fritidsklubbarna har öppet på eftermiddagar och heldagsöppet på lovdagar och skollov. Verksamhetens huvudsakliga inriktning är barn och ungdomskultur, delaktighet och möjlighet att utveckla intressen.

Lokalbehov

Lokalerna ska stimulera till eget skapande och vara kreativa mötesplatser. Möjligheter till rörelse kan tillgodoses genom samnyttjande av övriga idrottsytor. Verksamheten ska ha möjlighet att servera mellanmål varje dag och lunch vid lov dagar. Detta kan med fördel samplaneras med skolan. Lokalerna kan med fördel även samnyttjas med andra verksamheter. För fritidsverksamheten är det viktigt med bra utemiljö och att lokalerna är öppna och har god överblick. Lokalerna ska vara flexibla och ha möjlighet att anpassas för olika aktiviteter, beroende på behov och målgrupp.

Multifunktionsbyggnad

Vid torgytan i centrala Rosendal planeras en större byggnad som är tänkt att bli en samlingspunkt för människor i alla åldrar och ska kunna användas såväl dagtid som kvällstid. Ambitionen är att skapa ett multifunktionellt hus med idrott, kultur, kaféverksamhet m.m. Byggnaden ska ha en genomsiktig fasad och öppna sig mot torget och med verksamheter som kan flytta ut på torget t.ex. uteservering, läshörna och gym. Byggnaden kommer att uppföras av Rosendals fastigheter. Idrotts- och fritidsnämnden, IFN, planerar för en fullstor idrottshall i multibygggnaden, i samverkan med fastighetsbolaget. Hallen ska kunna användas av skolan, föreningslivet och fungera som hemmahall för handbollen i Uppsala. IFN planerar även för en gymnastik- och motorikhall, i samma byggnad. Motorikhallen kommer att bli unik i Uppsala. Bredvid multibygganden planeras för en rekreationsyta och en allaktivitetsplats planeras i närhet till den nya skolan. I byggnadens skulle också biblioteks- och fritidsverksamhet kunna rymmas och samspela väl med andra funktioner.

Kulturförvaltningen bedömer denna möjlighet som intressant att undersöka vidare om Rosendals fastigheter kan erbjuda funktionella lokaler utefter verksamheternas behov till en rimlig kostnad. Om det visar sig att Rosendals fastigheter inte kan uppfylla dessa förutsättningar kommer förvaltningen att undersöka andra alternativ. Ett parallellt arbete pågår även med att kartlägga behoven av lokaler för andra verksamheter under kulturnämndens ansvarsområde och var i Rosendal dessa skulle kunna placeras. Förvaltningen undersöker även möjligheterna att samutnyttja bland annat skol- och idrottslokaler för övrig kultur- och fritidsverksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Uppskattade kostnader för etablering av biblioteksverksamhet i Rosendal

- Investeringskostnader: 2 mnkr (inredning, medier, teknik)
- Driftskostnader: 3, 5 mnkr, varav hyreskostnader 1 mnkr (cirka 400 kvm, uppskattad hyreskostnad 2 500 kronor/kvm), personalkostnader 2 mnkr (motsvarande tre till fyra årsverken), kostnader medier, teknik, inredning 500 tkr

Uppskattade kostnader för etablering av fritidsverksamhet i Rosendal

- Investeringskostnader: 1 mnkr
- Driftskostnader: 2, 375 mnkr, varav hyreskostnader 875 tkr (cirka 350 kvm, uppskattad hyreskostnad 2 500 kronor/kvm), personalkostnader 900 tkr (tre tjänster á 65 % på fritidsklubb), verksamhetskostnader 600 tkr.

Om verksamheten ska innehålla både fritidsklubb och tonårsverksamhet tillkommer kostnad för två årsarbetare och verksamhetskostnader. Cirka 1,5 mnkr.

Dessa kostnader uppstår tidigast år 2019, troligtvis senare.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen